

Bartos-Elekes Zsombor: Hol tart ma a térképészet?

Természet Világa, Kolozsvár, 2010. március 20.

A térképészet fejlődését jelentősen befolyásolták, akár távvezérelten is, a hozzá kapcsolható tudományterületek változásai. A domborzat ábrázolásában például meghatározó volt a hadászat vagy a nyomdatechnika változása. A tűzéség kialakulásának egyik következménye volt a szintvonalas domborzatábrázolás, a litográfia adta meg a lehetőséget a rétegszínezéses ábrázolás kifejlődésére.

Ma a tudományág története során egyik legjelentősebb változását éli meg; a számítástechnika fejlődése átalakítja a térképészetet, olyannyira, hogy a térképészet megnevezése is változóban van, a térinformatika vált a legismertebb térképkészítési megoldássá. A térképészet alapfogalmait kell újragondolni: egy térkép méretaránya mindig is konstans volt, most a belenagyítás függvénye lett stb.. A térképészet minden ágát átalakítják a digitális lehetőségek: a korábbi autótérképek navigációs rendszerekké alakulnak át, iránytű helyett műholdas helymeghatározó eszközöket használunk tájékozódáshoz, az oktatási falitérképek digitális kiadványokká válnak, a korábban nehezen kiszámolható vetületeket ma már szoftverek segítségével képezzük, új, látványosabb domborzatábrázolási lehetőségeket tudunk generálni, szubjektív művészi munka helyett stb.

A digitális módszerek megjelentek a térképtörténeti vizsgálatokban is. A régi térképek tartalmát ma pontosan tudjuk illeszteni földfelszíni helyzetükhöz, ezáltal olyan kérdésekre tudunk válaszolni, hogy mi volt valaha adott helyen, vagy milyen helyet feltételeztek adott tárgynak. Az előadásomban kitérek saját és kollégáim pár eredményére is: százéves topográfiai és földmérési térképek, illetve még korábbi országtérképek és földgömbök illesztését mutatom be mai koordinátákba.